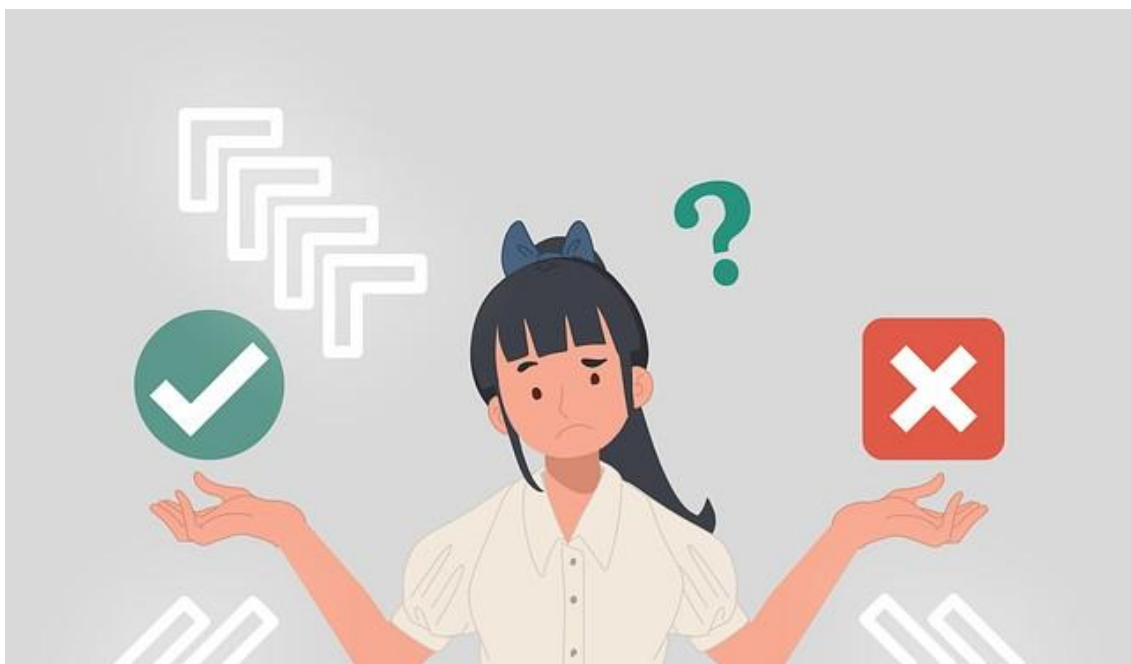

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Έκδοση 1.0
Φεβρουάριος 2025

Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αποτελεί το μοναδικό οργανισμό στη χώρα μας, αρμόδιο για την διαχείριση και πληρωμή των πιστώσεων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Η αποστολή του είναι διττή. Το ένας της σκέλος έγκειται στην ορθή, έγκαιρη και διαφανή καταβολή των πιστώσεων αυτών στους γεωργούς και λοιπούς δικαιούχους, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην ενωσιακή και εθνική νομοθεσία ενώ το άλλο – εξίσου σημαντικό – στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και των παρατυπιών εις βάρος του ενωσιακού αλλά και του κρατικού προϋπολογισμού.

Η παρούσα πολιτική για την αποφυγή και διαχείριση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων αποτελεί θεμέλιο λίθο για την προστασία των οικονομικών ενωσιακών συμφερόντων και τη χρηστή διακυβέρνηση ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ενίσχυση της ακεραιότητας και αντικειμενικότητας του ανθρώπινου δυναμικού του Οργανισμού.

Εκ μέρους της Διοίκησης του Οργανισμού θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στο στέλεχος του Οργανισμού Σοφία Γαβαλά, στα στελέχη των Δ/νσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας που συνεργάστηκαν μαζί της καθώς και στην Προϊσταμένη της Νομικής Υπηρεσίας Αλεξάνδρα Μάνου για τη νομοτεχνική συνδρομή της. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ για τη συνεργασία τους και την παροχή των υποδειγμάτων δηλώσεων μη σύγκρουσης συμφερόντων, τα οποία προσαρμόστηκαν ανάλογα ώστε να καλύπτουν τις απαιτήσεις του ελληνικού Στρατηγικού Σχεδίου ΚΓΠ και των λοιπών μέτρων που χρηματοδοτούνται από αυτήν στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2023-2027.

Νικόλαος Σαλάτας

Πρόεδρος Δ.Σ. Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή και σκοπός της πολιτικής.....	5
2. Ορισμός και έννοια της Σύγκρουσης Συμφερόντων	6
3. Η Σύγκρουση Συμφερόντων στις Δημόσιες Συμβάσεις	12
4. Μέτρα για την αποφυγή και αντιμετώπιση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων	15
4.1 Δηλώσεις σχετικά με την σύγκρουση συμφερόντων και διαδικασία εξαίρεσης από τα καθήκοντα.....	15
4.1.1 Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων κατ' άρθρο 51 του ν. 4914/2022 και διαδικασία εξαίρεσης σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό του Οργανισμού.....	15
4.1.2 Δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων κατ' άρθρο 51 του ν. 4914/2022 και διαδικασία εξαίρεσης σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό των εξουσιοδοτημένων φορέων και για τους εξωτερικούς συνεργάτες	16
4.1.3 Δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του άρθρου 61 του Καν. (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 για τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από πόρους της ΚΓΠ.....	17
4.2 Γνωστοποίηση περιουσιακών στοιχείων και οικονομικών συμφερόντων και δευτερεύουσα απασχόληση.....	19
4.2.1 Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (ΔΠΚ) και Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (ΔΟΣ)	19
4.2.2 Περιορισμοί για τη δευτερεύουσα απασχόληση	20
4.3 Πολιτική για τα δώρα και άλλα είδη ωφελημάτων	21
4.4 Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση προσωπικού Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	21
4.5 Συμβουλευτική Υποστήριξη και Μηχανισμοί Υποβολής Αναφορών.....	22
4.6 Μέτρα για την απασχόληση μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία	23
5. Επικαιροποίηση της πολιτικής.....	24

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

- ΔΚ:** Δημοσιονομικός Κανονισμός
- Δ.Π.Κ.:** Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης
- Δ.Ο.Σ.:** Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων
- Δ.Σ.:** Διοικητικό Συμβούλιο
- Ε.Α.Δ.:** Εθνική Αρχή Διαφάνειας
- Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.:** Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
- Ε.Ε.:** Ευρωπαϊκή Ένωση
- ΕΕΣ:** Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
- ΙΔΑΧ:** Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
- ΙΔΟΧ:** Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου
- ΚΓ:** Κατευθυντήριες Γραμμές
- ΚΓΠ:** Κοινή Γεωργική Πολιτική ή Κοινή Αγροτική Πολιτική
- ΚΚΠ:** Κανονισμός Κατάστασης Προσωπικού Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.
- Μ.Σ.Σ.:** Μέρος Συμφώνου Συμβίωσης
- Ο.Κοι.Π:** Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών
- ΟΟΣΑ:** Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης
- Ο.Π.:** Οργανώσεις Παραγωγών
- Ο.Ε.Φ.:** Οργανώσεις Ελαιοϋργικών Φορέων
- ΣΔΕΠΥ:** Σύμβαση Διασφάλισης Επιπέδου Υπηρεσιών
- ΥΠΠΑ:** Υπεύθυνος Παραλαβής και Παρακολούθησης Αναφορών

1. Εισαγωγή και σκοπός της πολιτικής

Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (εφεξής ΔΚ), σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στο γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης ενίσχυσε τα μέτρα για την προστασία των οικονομικών ενωσιακών συμφερόντων από τις συγκρούσεις συμφερόντων. Για πρώτη φορά αναφέρθηκε ρητά στον εν λόγω κανονισμό ότι οι συγκρούσεις συμφερόντων πρέπει να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται και για τις δαπάνες του ενωσιακού προϋπολογισμού υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, και ως εκ τούτου στις δαπάνες της ΚΓΠ που διαχειρίζονται τα κράτη μέλη. Ο κανονισμός **2024/2509 (ΕΕ, Ευρατόμ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση)**, ο οποίος αντικατέστησε τον κανονισμό 2018/1046, διατηρεί τις διατάξεις περί σύγκρουσης συμφερόντων.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού(ΕΕ) αριθ. 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (εφεξής Οριζόντιος Κανονισμός) και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/127¹, ο Οργανισμός Πληρωμών πρέπει να διασφαλίζει ότι λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή και τον εντοπισμό πιθανού κινδύνου σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 61 του ΔΚ όσον αφορά την εκτέλεση των λειτουργιών του οργανισμού πληρωμών έναντι ατόμων με επιρροή και ευαίσθητες θέσεις εντός και εκτός του οργανισμού πληρωμών.

Επιπρόσθετα, οι διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επίλυση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Η σύγκρουση συμφερόντων συνιστά παρατυπία εις βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού και ενδέχεται να συνδέεται με δόλιες δραστηριότητες. Το Δικαστήριο της ΕΕ έχει κρίνει ότι η σύγκρουση συμφερόντων συνιστά καθαυτή και αντικειμενικά σοβαρή δυσλειτουργία, χωρίς να είναι αναγκαία να ληφθούν υπόψη, για τον χαρακτηρισμό της, οι προθέσεις των ενδιαφερομένων και η καλή ή κακή τους πίστη².

Σκοπός της παρούσας πολιτικής είναι να παράσχει κατάλληλα μέτρα και οδηγίες για την αποφυγή, εντοπισμό και μετριασμό περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων κατά τη διαχείριση και πληρωμή των δαπανών του ελληνικού Στρατηγικού Σχεδίου ΚΓΠ και των λοιπών μέτρων που χρηματοδοτούνται από αυτήν στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2023-2027.

Τα μέτρα αυτά αφορούν στο προσωπικό του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., τους εξωτερικούς συνεργάτες του, τους εξουσιοδοτημένους φορείς³ στους οποίους ο Οργανισμός αναθέτει καθήκοντα καθώς και δικαιούχους που αναλαμβάνουν ρόλο αναθέτουσας αρχής για την υλοποίηση παρέμβασης/έργου που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΚΓΠ.

¹ Βλ. άρθρο 1 παρ. 2 και Παράρτημα Ι περίπτωση (Β)(ν)

² Ειδική Έκθεση Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου αριθ. 6/2023

³ Οι εξουσιοδοτημένοι φορείς είναι ιδιωτικοί ή δημόσιοι οργανισμοί ή υπηρεσίες που δεν υπάγονται στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (δηλαδή είναι τρίτα μέρη) και στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι στοιχείο 1(Δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, όλα τα ανατιθέμενα καθήκοντα θα πρέπει να καθορίζονται σε συμφωνία ανάθεσης αρμοδιοτήτων.

2. Ορισμός και έννοια της Σύγκρουσης Συμφερόντων

Το άρθρο 61 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2024/2509 προβλέπει τα εξής:

«1. Απαγορεύεται σε όλους τους δημοσιονομικούς παράγοντες κατά την έννοια του κεφαλαίου 4 του παρόντος Τίτλου και σε κάθε άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρχών σε οποιοδήποτε επίπεδο, που εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προπαρασκευαστικών πράξεων και στον λογιστικό ή άλλο έλεγχο να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων τους με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνουν επίσης τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιοι και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.

2. Όταν υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων με τη συμμετοχή μέλους του προσωπικού εθνικής αρχής, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του. Όταν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος για προσωπικό που καλύπτεται από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, το εν λόγω πρόσωπο παραπέμπει το ζήτημα στον αρμόδιο κύριο διατάκτη. Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος ή ο κύριος διατάκτης βεβαιώνουν εγγράφως εάν έχει διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων. Όταν διαπιστωθεί ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ή η αρμόδια εθνική αρχή διασφαλίζουν ότι το εν λόγω πρόσωπο παύει κάθε δραστηριότητα στο θέμα αυτό. Ο αρμόδιος κύριος διατάκτης ή η ενδιαφερόμενη εθνική αρχή εξασφαλίζουν ότι κάθε περαιτέρω ενδεδειγμένη ενέργεια αναλαμβάνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης, στις περιπτώσεις που αφορούν μέλος του προσωπικού εθνικής αρχής, της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, «σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων δημοσιονομικού παράγοντα ή άλλου προσώπου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον».

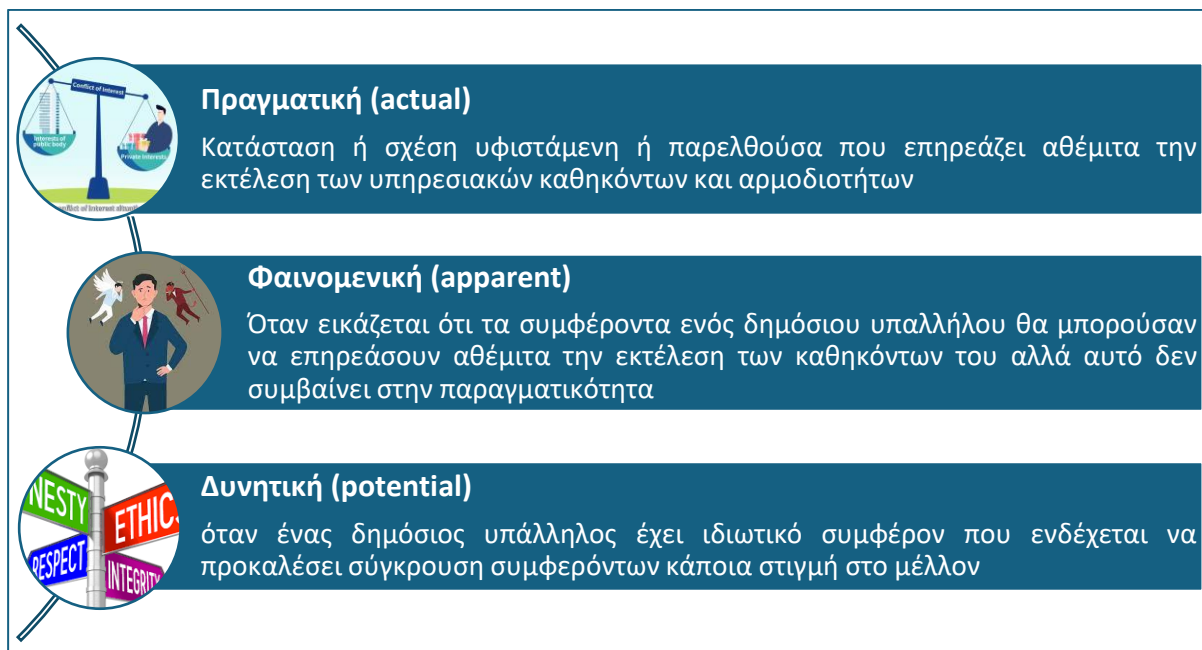
Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αριθ. 2021/C121/01 «Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού» (εφεξής ΚΓ), οι διατάξεις του άρθρου 61 για το καθεστώς της επιμερισμένης διαχείρισης αφορούν **οποιοδήποτε άτομο ή οντότητα που υπάγεται στη δικαιοδοσία των κρατών μελών και συμμετέχει στην εκτέλεση του προϋπολογισμού**. Η «συμμετοχή» αυτή περιλαμβάνει προπαρασκευαστικές πράξεις και κάθε στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού, λήψης αποφάσεων, διαχείρισης και διενέργειας λογιστικών και άλλων ελέγχων αναφορικά με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ.

Επιπλέον, οι ΚΓ αποσαφηνίζουν ότι, σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να προκύψει ακόμη και αν το πρόσωπο δεν επωφελείται πραγματικά από την κατάσταση, δεδομένου ότι αρκεί οι περιστάσεις να υπονομεύουν την άσκηση καθηκόντων του κατά τρόπο αντικειμενικό και αμερόληπτο. Ωστόσο, οι περιστάσεις αυτές πρέπει να έχουν συγκεκριμένη προσδιορίσιμη και ατομική σύνδεση με (ή αντίκτυπο σε) συγκεκριμένες πτυχές της διαγωγής, συμπεριφοράς ή των σχέσεων του προσώπου.

Ο ΟΟΣΑ⁴ διακρίνει τις συγκρούσεις συμφερόντων σε πραγματικές, φαινομενικές και δυνητικές. Στο γράφημα που ακολουθεί επεξηγείται κάθε μια από αυτές.

⁴ OECD, Managing conflict of interest in the public sector, 2005

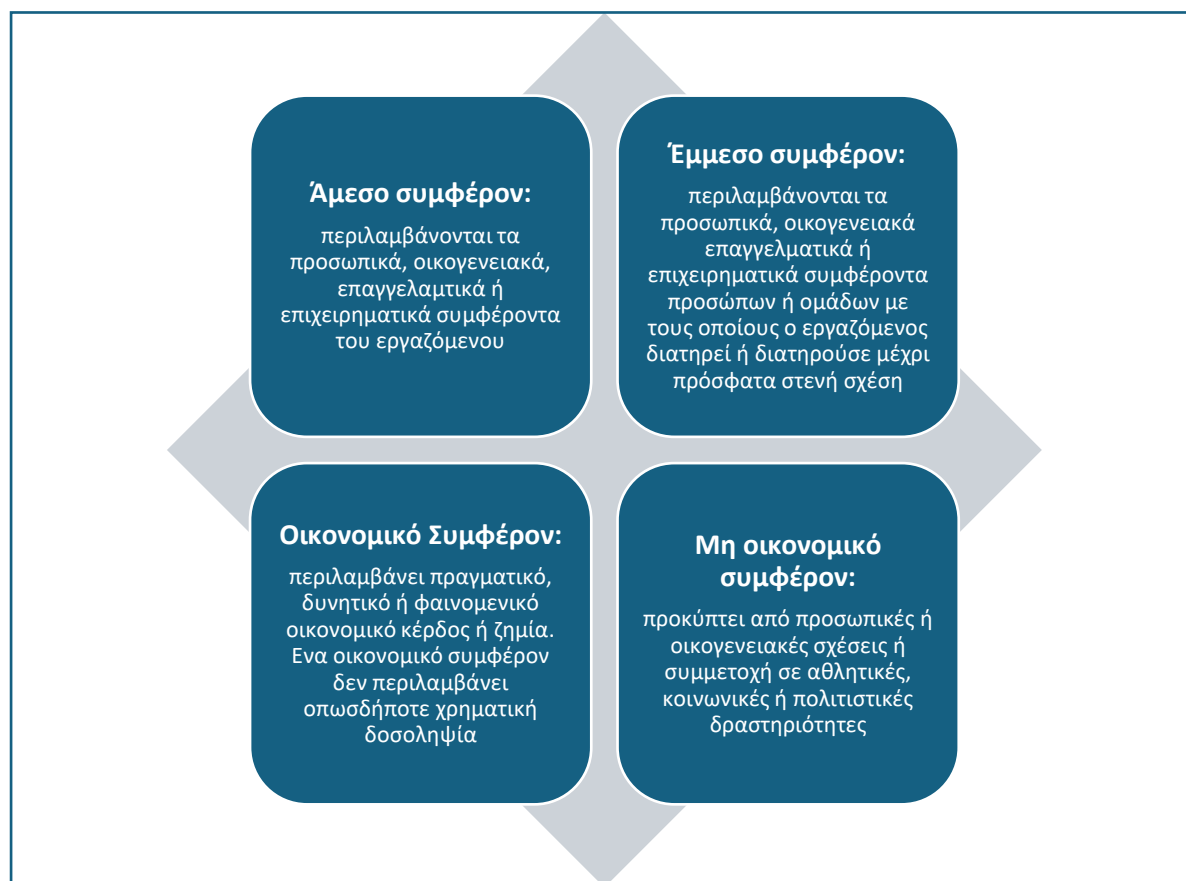
Γράφημα 1: Τα είδη της σύγκρουσης συμφερόντων

(Πηγή: Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)

Οι λόγοι που εκτίθενται στο άρθρο 61 του ΔΚ (εθνικοί δεσμοί, πολιτικοί δεσμοί, συναισθηματικοί ή οικογενειακοί λόγοι), είναι παράγοντες που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την αμεροληψία και αντικειμενικότητα ενός προσώπου που συμμετέχει στην εκτέλεση του ενωσιακού προϋπολογισμού. Το άμεσο και έμμεσο συμφέρον μπορεί επίσης να περιλαμβάνει δώρα ή φιλοξενία, μη οικονομικά συμφέροντα ή να προκύπτει από την συμμετοχή σε μη κυβερνητικές ή πολιτικές οργανώσεις (ακόμη και χωρίς αμοιβή), αντικρουόμενα καθήκοντα πίστης μεταξύ μιας οντότητας έναντι της οποίας το πρόσωπο υπέχει υποχρέωση και ενός άλλου προσώπου ή άλλης οντότητας έναντι των οποίων το πρόσωπο υπέχει επίσης υποχρέωση. Το ακόλουθο γράφημα συνοψίζει τις κατηγορίες των συμφερόντων που εμπεριέχονται στο άρθρο 61 του ΔΚ.

Γράφημα 2: Κατηγορίες ιδιωτικών συμφερόντων

(Πηγή κειμένου: Ειδική Έκθεση ΕΕΣ αριθ. 6/2023)

Περαιτέρω, σε επίπεδο εθνικού δικαίου, η υποχρέωση αμεροληψίας κατά την άσκηση καθηκόντων διοικητικών οργάνων προβλέπεται στο **άρθρο 7 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας)**, σύμφωνα με το οποίο:

«1. τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

2. Τα μονομελή όργανα, καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρότασης εφόσον:

α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντος τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης ή β) είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατά ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τετάρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερόμενους, ή γ) έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερόμενους.

3. Το όργανο ή το μέλος του συλλογικού οργάνου, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στην προϊστάμενη αρχή ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, αντιστοίχως, και να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια. Στις περιπτώσεις αυτές, η προϊστάμενη αρχή, ή το συλλογικό όργανο, αποφαινεται το ταχύτερο δυνατόν.

4. Αίτηση εξαίρεσης μονομελούς οργάνου, ή μέλους συλλογικού οργάνου, μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Η αίτηση υποβάλλεται στην προϊστάμενη αρχή, ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, ή στο αποφασίζον όργανο, κατά περίπτωση. Κατά τα

λοιπά, εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή τα οριζόμενα στην τελευταία περίοδο της προηγούμενης παραγράφου.

5. Η εξαίρεση μπορεί να διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως από την προϊστάμενη αρχή ή το συλλογικό όργανο.

6. Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή, ή ζητείται η εξαίρεση, τόσων μελών συλλογικού οργάνου ώστε τα απομένοντα να μη σχηματίζουν την κατά την παρ. 1 του άρθρου 14 απαρτία».

Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, στις οποίες αποτυπώνεται γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, πράγμα που μπορεί να τεθεί σε αμφισβήτηση όχι μόνο όταν υπάρχει είτε προσωπικό συμφέρον για την έκβαση της υποθέσεως είτε ιδιαίτερος δεσμός ή ιδιάζουσα σχέση ή οξεία αντίθεση από έχθρα προς τα πρόσωπα που αφορά η ενέργεια, αλλά και γενικότερα στις περιπτώσεις που είναι δυνατό να δημιουργηθεί εύλογα η υπόνοια ότι το διοικητικό όργανο έχει ήδη σχηματισμένη και, άρα, προκατειλημμένη γνώμη για την υπόθεση που πρόκειται να κρίνει.⁵

Επίσης, ειδικές για τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και ρητές διατάξεις για την σύγκρουση συμφερόντων περιέχονται και στο ν. 2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200) (εφεξής ιδρυτικός νόμος ΟΠΕΚΕΠΕ), καθώς και στην υπ' αριθ. 239391/12.06.2003/ΦΕΚ Β' 836 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών - Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης – Γεωργίας «Έγκριση κανονισμού κατάστασης προσωπικού Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.» (εφεξής ΚΚΠ).

Συγκεκριμένα, στο άρθρο 25 του ιδρυτικού νόμου αναφέρονται τα εξής: «σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι υπάλληλος του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. συνδέεται οικονομικώς, είτε ο ίδιος είτε συγγενής του μέχρι του 4ου βαθμού, με φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρηματοδοτείται από ελεγχόμενες από αυτόν δράσεις, υποχρεούται να ζητεί αμέσως την εξαίρεσή του από τον άμεσο προϊστάμενο του, όσον αφορά στον έλεγχο της σχετικής δράσης».

Στον ΚΚΠ προβλέπεται ότι:

(α) δεν πρέπει να επιλαμβάνεται επίλυσης ζητήματος είτε ατομικά είτε μετέχοντας σε συλλογικό όργανο υπάλληλος του Οργανισμού, για το οποίο έχει πρόδηλο έννομο συμφέρον αυτός ή συγγενής του εξ αίματος ή αγχιστείας μέχρι και τετάρτου βαθμού (άρθρο 12),

(β) αποτελούν, μεταξύ άλλων, πειθαρχικά παραπτώματα η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή του Οργανισμού, μέλος της οποίας είναι υπάλληλος του Οργανισμού καθώς και η αποδοχή οποιασδήποτε υλικής εύνοιας ή ανταλλάγματος που προέρχεται από πρόσωπο του οποίου τις υποθέσεις χειρίζεται ή πρόκειται να χειρισθεί κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του ο υπάλληλος (άρθρο 51),

(γ) το τελευταίο εκ των προαναφερόμενων παραπτωμάτων καθώς και η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου τέλεσης πράξης ανταγωνιστικής προς τους σκοπούς, τις δραστηριότητες και τα οικονομικά εν γένει συμφέροντα του Οργανισμού μπορούν να επισύρουν την καταγγελία της σύμβασης εργασίας ως πειθαρχική ποινή (άρθρο 52)

⁵ Σ.τ.Ε. 2244/2011 7μ., 3758, 3228/2010, 4070/2009, 3461, 3370/2007, 3056, 664/2006, 2231/2005, 2909/2004, 2522/2001 7μ. κ.ά.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.4270/2014, ο προϊστάμενος των οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείου ή άλλου Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να παρέχει εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Ιδιαίτερα οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια ή διαδικασία εφόσον: α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός του συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης ή β) είναι σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερομένους ή γ) έχει ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους.

Όταν για οποιοδήποτε θέμα που άπτεται των ιδιωτικών ή προσωπικών συμφερόντων ενός προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείου ή φορέα Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται η έγκρισή του, αυτός υποχρεούται να προβεί σε σχετική δήλωση στον Υπουργό ή στον επικεφαλής του φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, και να μην χορηγήσει την έγκριση. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση σχετικά με τη χορήγηση της έγκρισης λαμβάνεται από τον αναπληρωτή του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών.

Στις περιπτώσεις όπου ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών συνδέεται με το φορέα του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η παράβαση των ανωτέρω συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους του φορέα. Σε κάθε περίπτωση, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών υπέχει αστική ευθύνη και για κάθε ζημία που προξένησε στον οικείο φορέα από δόλο ή βαριά αμέλεια.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να διευκρινισθεί ότι όσον αφορά τους βαθμούς συγγένειας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (άρθρα 1461-1462 του Αστικού Κώδικα), ισχύουν τα εξής:

«Άρθρο 1461 - Έννοια συγγένειας

Τα πρόσωπα είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, αν το ένα κατάγεται από το άλλο (συγγένεια) μεταξύ ανιόντων και κατιόντων. Συγγενείς εξ αίματος σε πλάγια γραμμή είναι τα πρόσωπα που, χωρίς να είναι συγγενείς σε ευθεία γραμμή, κατάγονται από τον ίδιο ανιόντα. Ο βαθμός της συγγένειας ορίζεται από τον αριθμό των γεννήσεων που συνδέουν τα πρόσωπα.

Άρθρο 1462 - Αγχιστεία

Οι συγγενείς εξ αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ αγχιστείας του άλλου στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του συμφώνου συμβίωσης. Η συγγένεια εξ αγχιστείας εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης από το οποίο δημιουργήθηκε.»

Κατόπιν των ανωτέρω σε ευθεία γραμμή συγγενείς είναι ο πατέρας με τους κατιόντες του (παιδιά, εγγόνια) και σε πλάγια γραμμή τα αδέρφια, τα ξαδέρφια κ.ο.κ.

Ενδεικτικά οι βαθμοί συγγένειας έχουν ως εξής:

Εξ αίματος συγγένεια

Πατέρας-Μητέρα

Σε σχέση με τα παιδιά τους είναι Α' βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή (μεσολαβεί μία γέννηση)

Παππούς-Γιαγιά

Σε σχέση με τα εγγόνια τους είναι Β' βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή (μεσολαβούν δύο γεννήσεις)

Αδελφός/Αδελφή

Μεταξύ τους είναι Β΄ Βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν δύο γεννήσεις)

Θείες/Θείοι/Ανιψιός/Ανιψιά

Μεταξύ τους είναι Γ΄ βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν τρεις γεννήσεις)

Πρώτα ξαδέλφια

Μεταξύ τους είναι Δ΄ Βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν τέσσερις γεννήσεις)

Εξ αγχιστείας συγγένεια

Πεθερός/πεθερά

Σε σχέση με τον/την σύζυγο τέκνου τους (γαμπρός, νύφη) είναι Α΄ βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή

Αδελφός/αδελφή συζύγου σε σχέση με τον έτερο σύζυγο (κουνιάδος/κουνιάδα)

Μεταξύ τους είναι Β΄ βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

Θείοι/θείες σε σχέση με τον έτερο σύζυγο:

Μεταξύ τους είναι Γ΄ βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

Πρώτα ξαδέλφια σε σχέση με τον έτερο σύζυγο:

Μεταξύ τους είναι Δ΄ βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

3. Η Σύγκρουση Συμφερόντων στις Δημόσιες Συμβάσεις

Οι κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες που ορίζονται στις Οδηγίες αριθ. 2014/24/ΕΕ και αριθ. 2014/25/ΕΕ⁶ είναι συναφείς στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, ιδίως όταν ένας δικαιούχος είναι και αναθέτουσα αρχή για την υλοποίηση έργου/πράξης που χρηματοδοτείται από τον ενωσιακό προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4412/2016, ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη τις προαναφερόμενες Οδηγίες, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, εντοπισμό και επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, ώστε να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η σύγκρουση συμφερόντων στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων αφορά ιδίως τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του παρόχου υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή/και γνωμοδοτικών οργάνων ή/και β) τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή άλλων οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή/και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β', τα οποία:

αα) εμπλέκονται στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης ή/και

ββ) μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή με τους υπεργολάβους αυτών ή με οποιοδήποτε μέλος υποψήφιας/προσφέρουσας ένωσης οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή προσώπου, που αναφέρονται στις περιπτώσεις (α), (β) και (γ) ανωτέρω, στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή.

β) Η κατοχή από πρόσωπο των ανωτέρω περιπτώσεων (α) ή/και (β) , ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον η κατοχή του ανωτέρω ποσοστού επιτρέπει τη συμμετοχή στη διαχείριση του φορέα αυτού.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε στην παροχή εξηρημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια αγαθών μεταξύ ενός προσώπου των ανωτέρω (α) ή/και (β) περιπτώσεων, με οικονομικό φορέα, που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

⁶ Οδηγίες αριθ. 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και αριθ. 2014/25/ΕΕ σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ

Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις ανωτέρω (α) και (β) περιπτώσεις υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, υπό την έννοια της ανωτέρω αναφερόμενης (γ) περίπτωσης, σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που λαμβάνουν γνώση της εν λόγω σύγκρουσης, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Παράλληλα, τα πρόσωπα αυτά οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης.

Η αναθέτουσα αρχή αποφαινεται αιτιολογημένα επί της συνδρομής ή μη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων. Αν η αναθέτουσα αρχή αποφανθεί ότι συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. και λαμβάνει αμελλητί τα κατάλληλα μέτρα, προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και προς αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται η εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφαρμοζόμενων και των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 2690/1999.⁷

Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να αρθεί με άλλον τρόπο, ο υποψήφιος ή προσφέρων, ο οποίος σχετίζεται με αυτή, αποκλείεται από τη διαδικασία, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ' της παρ. 4 του άρθρου 73.⁸

Περαιτέρω, στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016 προβλέπεται ειδικότερη περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, όπως η προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων. Συγκεκριμένα: «*εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 46 ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή:*

α) *γνωστοποιεί στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες τις σχετικές πληροφορίες που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και προσδιορίζει επαρκείς προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών,*

β) *αποκλείει τον εμπλεκόμενο υποψήφιο ή προσφέροντα, μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλισθεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Πριν από την έκδοση της απόφασης αποκλεισμού, παρέχεται η ευχέρεια στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού, και*

γ) *ενημερώνει την Επιτροπή Ανταγωνισμού, για τις δικές της ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, καθώς και την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για την καταγραφή των μέτρων που λήφθηκαν στην ειδική έκθεση που συντάσσεται δυνάμει του άρθρου 341, περί χωριστών εκθέσεων σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων».*⁹

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι η σύγκρουση συμφερόντων και η διαφθορά δεν είναι ταυτόσημες έννοιες. Η διαφθορά προϋποθέτει συνήθως συμφωνία μεταξύ δύο τουλάχιστον εταίρων

⁷ Παρ. 6 άρθρου 24 ν.4412/2016

⁸ Παρ. 7 άρθρου 24 ν.4412/2016

⁹ Σύμφωνα με τα άρθρα 262 και 280 του ν.4412/2016, ο διατάξεις των ανωτέρω άρθρων ισχύουν και στους αναθέτοντες φορείς/αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στους τομείς που αναφέρονται στην Οδηγία αριθ. 2014/25/ΕΕ.

και κάποιο είδος δωροδοκίας/χρηματικού ανταλλάγματος/πλεονεκτήματος. Σύγκρουση συμφερόντων ανακύπτει όταν δίνεται σε ένα πρόσωπο η ευκαιρία να θέσει σε προτεραιότητα τα ιδιωτικά του συμφέροντα εις βάρος των επαγγελματικών του καθηκόντων.¹⁰

¹⁰ Βλ. Πρακτικός Οδηγός για διαχειριστές «Εντοπισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για διαρθρωτικές δράσεις» της Μονάδας Δ.2 «Πρόληψη της Απάτης» της OLAF

4. Μέτρα για την αποφυγή και αντιμετώπιση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων

4.1 Δηλώσεις σχετικά με την σύγκρουση συμφερόντων και διαδικασία εξαίρεσης από τα καθήκοντα

4.1.1 Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων κατ' άρθρο 51 του ν. 4914/2022 και διαδικασία εξαίρεσης σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό του Οργανισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α' 61) το προσωπικό που υπηρετεί στον ΟΠΕΚΕΠΕ, το οποίο έχει αρμοδιότητες για αξιολόγηση πράξεων, εξέταση ενστάσεων, επαληθεύσεις/ελέγχους και πληρωμές (έγκριση ή εκτέλεση) υποχρεούται να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια που συνιστά σύγκρουση συμφερόντων, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 61 του ΔΚ. Το προσωπικό αυτό οφείλει να υποβάλλει Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων σύμφωνα με το Υπόδειγμα 1 για την προγραμματική περίοδο 2023-2027.

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω Δήλωση υπογράφεται από:

1. Όλους τους υπηρετούντες υπαλλήλους (μόνιμοι, ΙΔΑΧ ή ΙΔΟΧ, αποσπασμένοι), οι οποίοι στο πλαίσιο των καθηκόντων τους ασκούν δραστηριότητα σχετική με αξιολόγηση πράξεων, εξέταση ενστάσεων, ελέγχους/επαληθεύσεις ή με πληρωμές (έγκριση¹¹ ή εκτέλεση) που προβλέπονται από το οικείο θεσμικό πλαίσιο, εντός ενός μηνός από την έναρξη εφαρμογής της παρούσας.
2. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται, μετατάσσεται ή αποσπάται στον Οργανισμό και αναλαμβάνει καθήκοντα που σχετίζονται με μια από τις αναφερόμενες στο σημείο (1) δραστηριότητες, κατά την ημερομηνία ανάληψης.
3. Το προσωπικό που ήδη υπηρετεί και αναλαμβάνει καθήκοντα που σχετίζονται με μια από τις αναφερόμενες στο σημείο (1) δραστηριότητες, κατόπιν εσωτερικής μετακίνησης ή επανυποβάλλεται αμέσως μετά από την επιστροφή του/της υπαλλήλου από μακροχρόνια άδεια/απουσία (λ.χ. άνευ αποδοχών, άδεια ανατροφής τέκνου).

Οι Δηλώσεις του προσωπικού του ΟΠΕΚΕΠΕ τηρούνται στο Τμήμα Διαχείρισης Προσωπικού της Δ/σης Διοικητικής & Οικονομικής Υποστήριξης.

Στην περίπτωση που υπάλληλος του Οργανισμού, κατά την άσκηση των καθηκόντων του διαπιστώσει ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση, η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παρούσα πολιτική και στην Δήλωση που έχει υπογράψει, οφείλει να το δηλώσει γραπτά και αμελλητί στον/στην άμεσα ιεραρχικά Προϊστάμενο/μήνη του/της ή στον/στην Πρόεδρο του Οργάνου που συμμετέχει (λ.χ. επιτροπή εξέτασης ενστάσεων), με κοινοποίηση στο Τμήμα Διαχείρισης Προσωπικού της Δ/σης Διοικητικής & Οικονομικής Υποστήριξης.

Ο/Η αρμόδιος/α Προϊστάμενος/μήνη ή Πρόεδρος του σχετικού Οργάνου, αφού διερευνήσει τα αναφερόμενα, αποφασίζει για την εξαίρεση του/της υπαλλήλου από συγκεκριμένα καθήκοντα/μέτρα ή παρεμβάσεις που επηρεάζονται από την κοινοποιηθείσα σύγκρουση συμφερόντων, ενημερώνοντας τον/την γραπτώς, με κοινοποίηση στο Τμήμα Διαχείρισης Προσωπικού. Εφόσον ο/η Προϊστάμενος/μήνη ή ο/η Πρόεδρος του Οργάνου δεν μπορεί να επιλύσει την κοινοποιηθείσα σύγκρουση συμφερόντων με εξαίρεση από συγκεκριμένα καθήκοντα,

¹¹ Δηλ. αναγνώριση και εκκαθάριση της δαπάνης

δύνανται να εισηγηθεί τεκμηριωμένα στη Διοίκηση την απομάκρυνση του/της υπαλλήλου από την συγκεκριμένη θέση και την αντικατάστασή του με άλλον/άλλη υπάλληλο.

Η παράλειψη δήλωσης περί ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων καθώς και άρνηση εξαίρεσης/αποχής από την άσκηση των σχετικών καθηκόντων στοιχειοθετεί πειθαρχικό παράπτωμα του υπαλλήλου σύμφωνα με τα άρθρα 51, 52 και 53 του ΚΚΠ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

4.1.2 Δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων κατ' άρθρο 51 του ν. 4914/2022 και διαδικασία εξαίρεσης σε καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων για το προσωπικό των εξουσιοδοτημένων φορέων και για τους εξωτερικούς συνεργάτες

Σύμφωνα με το άρθρο 1 και το Παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, όταν ο Οργανισμός Πληρωμών αναθέτει οποιαδήποτε από τα καθήκοντα του σε άλλον φορέα¹², παραμένει υπεύθυνος για την αποτελεσματική διαχείριση των Γεωργικών Ταμείων και εξακολουθεί να έχει την πλήρη ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε.

Ως εκ τούτου, το προσωπικό των εξουσιοδοτημένων φορέων, με αρμοδιότητες παραλαβής αιτήσεων, αξιολόγησης πράξεων, εξέτασης ενστάσεων, επαληθεύσεων/ελέγχων και έγκρισης¹³ πληρωμών υποχρεούται να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια που συνιστά σύγκρουση συμφερόντων, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 61 του ΔΚ.

Η υποχρέωση αυτή περιλαμβάνεται ρητά στην ΣΔΕΠΥ που διέπει την εκάστοτε ανάθεση καθηκόντων ενώ η παρούσα πολιτική αποτελεί παράρτημα της. Ο υπεύθυνος/επικεφαλής του εξουσιοδοτημένου φορέα έχει την ευθύνη για την ενημέρωση του προσωπικού του και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν.

Το ανωτέρω αναφερόμενο προσωπικό οφείλει να υποβάλλει Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων σύμφωνα με το **Υπόδειγμα 1** για την προγραμματική περίοδο 2023-2027.

Σχετικά με την υπογραφή της εν λόγω Δήλωσης ισχύουν τα εξής:

α) Για τις ΣΔΕΠΥ που έχουν ήδη υπογραφεί **πριν την έναρξη εφαρμογής της παρούσας** και συνεχίζουν να ισχύουν την περίοδο 2023-2027, η εν λόγω Δήλωση υπογράφεται από το ανωτέρω προσωπικό των εξουσιοδοτημένων φορέων εντός δύο μηνών από την ημερομηνία ισχύος της παρούσας και αφού ενημερωθούν για την παρούσα πολιτική.

β) Για τις ΣΔΕΠΥ που υπογράφονται **μετά την έναρξη εφαρμογής της παρούσας**, οι εν λόγω Δηλώσεις υπογράφονται αμέσως μετά την απόφαση του επικεφαλής του εξουσιοδοτημένου φορέα για την ανάθεση των σχετικών καθηκόντων στους υπαλλήλους. Σε περίπτωση αποχώρησης ή αντικατάστασης των εν λόγω υπαλλήλων, η Δήλωση υπογράφεται αμελλητί από τους νεοορισθέντες με τα σχετικά καθήκοντα υπαλλήλους. Ο υπεύθυνος/επικεφαλής του εξουσιοδοτημένου φορέα, οφείλει να ενημερώσει τα κατά περίπτωση αρμόδια Τμήματα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για την ολοκλήρωση των υπογραφών των δηλώσεων από τους υπόχρεους υπαλλήλους του.

¹² Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, εξαιρείται από την ανάθεση καθηκόντων η εκτέλεση των πληρωμών.

¹³ Δηλ. αναγνώριση και εκκαθάριση της δαπάνης

Οι Δηλώσεις αυτές τηρούνται σε ειδικό αρχείο στις εγκαταστάσεις του εκάστοτε εξουσιοδοτημένου φορέα και είναι διαθέσιμες στις υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ αλλά και σε όλες τις λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες και αρχές (εθνικές και ευρωπαϊκές).

Στην περίπτωση που υπάλληλος του εξουσιοδοτημένου φορέα, κατά την άσκηση των καθηκόντων του διαπιστώσει ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση, η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παρούσα πολιτική και στην Δήλωση που έχει υπογράψει, οφείλει να το δηλώσει γραπτά και αμελλητί στον άμεσα ιεραρχικά Προϊστάμενο του ή στον Πρόεδρο του Οργάνου που συμμετέχει.

Ο αρμόδιος Προϊστάμενος ή Πρόεδρος του σχετικού Οργάνου, αφού διερευνήσει τα αναφερόμενα, αποφασίζει για την εξαίρεση του/της υπαλλήλου από συγκεκριμένα καθήκοντα/παρεμβάσεις ή μέτρα που επηρεάζονται από την κοινοποιηθείσα σύγκρουση συμφερόντων, ενημερώνοντας τον/την γραπτώς. Ο υπεύθυνος/επικεφαλής του εξουσιοδοτημένου φορέα, οφείλει να ενημερώσει άμεσα για τις περιπτώσεις αυτές το/τα κατά περίπτωση αρμόδιο/α Τμήμα/τα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Τα κατά περίπτωση αρμόδια Τμήματα του Οργανισμού μεριμνούν ώστε να συμπεριλάβουν στις λίστες ελέγχων των σχετικών παρεμβάσεων/μέτρων την ύπαρξη υπογεγραμμένων Δηλώσεων του Υποδείγματος 1 καθώς και λοιπούς ελέγχους για τη διασφάλιση της απουσίας και της ορθής διαχείρισης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων σε κάθε στάδιο των εκάστοτε διαδικασιών. Επίσης, μεριμνούν ώστε να συμπεριληφθούν στο οικείο θεσμικό πλαίσιο τυχόν κυρώσεις και διορθωτικά μέτρα (λ.χ. ακύρωση συμφωνίας ανάθεσης/σύμβασης, επαναξιολόγηση συμφωνίας ανάθεσης) από μη κοινοποίηση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

Στους εξωτερικούς συνεργάτες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., δίδεται ή αποστέλλεται ηλεκτρονικά αντίγραφο της παρούσας πολιτικής προς ενημέρωσή τους ενώ ταυτόχρονα με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης που περιγράφει το παρεχόμενο στον Οργανισμό έργο, υπογράφουν και την δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων του Υποδείγματος 1.

Στην περίπτωση που κατά την παροχή του έργου του/της, ο/η εξωτερικός/ή συνεργάτης/συνεργάτιδα διαπιστώσει ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση, η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παρούσα πολιτική και στην Δήλωση που έχει υπογράψει, οφείλει να το δηλώσει γραπτά και αμελλητί στον/στην Προϊστάμενο/η της Δ/σης όπου παρέχει το συμφωνημένο έργο ή που εποπτεύει το έργο του/της.

Ο/Η εν λόγω Προϊστάμενος/νη, αφού διερευνήσει τα αναφερόμενα, αποφασίζει για την εξαίρεση του/της συνεργάτη/συνεργάτιδας από συγκεκριμένα καθήκοντα/παρεμβάσεις ή περιοχές που επηρεάζονται από την κοινοποιηθείσα σύγκρουση συμφερόντων, ενημερώνοντας τον/την γραπτώς.

Οι υπογεγραμμένες δηλώσεις των εξωτερικών συνεργατών/συνεργατίδων καθώς και τυχόν σχετική αλληλογραφία τηρούνται στο αρχείο της Δ/σης που εποπτεύει το έργο τους.

4.1.3 Δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του άρθρου 61 του Καν. (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 για τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από πόρους της ΚΓΠ

Σε ότι αφορά στην υποχρέωση δήλωσης απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ή διαδικασιών ανάθεσης που δεν καλύπτονται από

το ν. 4412/2016¹⁴ για παρεμβάσεις και μέτρα που χρηματοδοτούνται από πόρους της ΚΓΠ, υποβάλλεται το **Υπόδειγμα 2** από τους κατωτέρω κατά περίπτωση υπόχρεους:

- Μέλη προσωπικού Αναθέτουσας Αρχής ιδίως: α) μέλος εμπλεκόμενο στη διαδικασία σύναψης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης ή β) εξωτερικός συνεργάτης της Αναθέτουσας Αρχής εμπλεκόμενος στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος της ή γ) μέλος εμπλεκόμενο στην παρακολούθηση της σύμβασης
- Μέλος αποφαινόμενου οργάνου
- Μέλος γνωμοδοτικού οργάνου ιδίως: α) μέλος επιτροπής διαγωνισμού, β) μέλος επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων ή/και προσφυγών ή γ) μέλος επιτροπής παρακολούθησης/παραλαβής
- Εξωτερικός εμπειρογνώμονας εμπλεκόμενος στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης
- Μέλος σχετικού μητρώου
- Μέλη προσωπικού φορέα υλοποίησης ή εκτελεστικού οργανισμού που συμμετέχει σε διαδικασία προμήθειας/ανάθεσης για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και δράσεων, όπως προγράμματα προώθησης γεωργικών προϊόντων και οίνου, δωρεάν διανομής τροφίμων και παρεμφερών προς αυτά προγράμματα και δράσεις που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους.

Εφόσον μέλος Αναθέτουσας Αρχής ή μέλος αποφαινόμενου/γνωμοδοτικού οργάνου διαπιστώσει κατά την άσκηση των καθηκόντων του που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης/εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης που χρηματοδοτείται από την ΚΓΠ, ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα και στην Δήλωση που έχει υπογράψει, οφείλει να ενημερώσει γραπτά τον άμεσα Προϊστάμενο του ή τον Πρόεδρο του οργάνου στο οποίο συμμετέχει. Ο αρμόδιος Προϊστάμενος ή ο Πρόεδρος του οργάνου, αφού διερευνήσει τα αναφερόμενα, αποφασίζει για την εξαίρεση του μέλους από την διαδικασία ανάθεσης/εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης που επηρεάζεται από την κοινοποιηθείσα σύγκρουση συμφερόντων, ενημερώνοντας το γραπτώς.

Τέλος, τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τους φορείς υλοποίησης, όπου προβλέπονται από το οικείο θεσμικό πλαίσιο. Το αρμόδιο Τμήμα του Οργανισμού μεριμνά ώστε στο πλαίσιο αυτό, να συμπεριληφθούν ρητά οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 61 του ΔΚ και την παρούσα πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης υπογραφής της Δήλωσης του Υποδείγματος 2.

Τα κατά περίπτωση αρμόδια Τμήματα του Οργανισμού μεριμνούν ώστε να συμπεριλάβουν στις λίστες ελέγχων των σχετικών παρεμβάσεων/μέτρων την ύπαρξη υπογεγραμμένων Δηλώσεων περί σύγκρουσης συμφερόντων καθώς και λοιπούς ελέγχους για τη διασφάλιση της απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων σε κάθε στάδιο των εκάστοτε διαδικασιών.

Αναφορικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο δημόσιας σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα (άρθρα 24 παρ. 6 και 262 του ν.4412/2016) καθώς και στην ειδικότερη υποχρέωση γνωστοποίησης σύγκρουσης συμφερόντων

¹⁴ Λ.χ. ανάθεση από φορέα υλοποίησης σε υπεργολάβο (από ιδιώτη σε ιδιώτη)

που αφορά στην προηγούμενη εμπλοκή υποψήφιων ή προσφερόντων στη διαδικασία (άρθρα 48 και 280 του ν. 4412/2016), εξακολουθούν να ισχύουν παράλληλα τα πρότυπα έντυπα που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.¹⁵

4.2 Γνωστοποίηση περιουσιακών στοιχείων και οικονομικών συμφερόντων και δευτερεύουσα απασχόληση

4.2.1 Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (ΔΠΚ) και Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων (ΔΟΣ)

Με βάση τις διατάξεις του ν. 5026/2023, το προσωπικό του ΟΠΕΚΕΠΕ που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής καθώς και οι Προϊστάμενοι των αντίστοιχων μονάδων οποιασδήποτε βαθμίδας είναι υπόχρεοι υποβολής ΔΠΚ και ΔΟΣ¹⁶.

Υπόχρεοι υποβολής ΔΠΚ και ΔΟΣ είναι και οι υπάλληλοι του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. που συμμετέχουν ως πρόεδροι ή τακτικά μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών έργων, προμηθειών, μελετών και παροχής υπηρεσιών των κρατικών υπηρεσιών, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ πλέον Φ.Π.Α., τα αναπληρωματικά μέλη αυτών (εφόσον συμμετείχαν σε συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου) καθώς και οι υπάλληλοι που κατέχουν θέσεις προϊσταμένων (επιπέδου Διεύθυνσης ή Τμήματος) οργανικών μονάδων προμηθειών.¹⁷

Αυτοτελώς υπόχρεοι είναι επίσης και οι σύζυγοι των ανωτέρω αναφερόμενων υπόχρεων ή εν διαστάσει σύζυγοι ή όσοι έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τον/την υπόχρεο.

Η ΔΟΣ περιλαμβάνει: (α) τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων, (β) τη συμμετοχή τους στη διοίκηση πάσης φύσεως νομικών προσώπων και εταιρειών, ενώσεων προσώπων και Ο.Κοι.Π., (γ) οποιαδήποτε αμειβόμενη τακτική δραστηριότητα που αναλαμβάνουν παράλληλα με την άσκηση των καθηκόντων τους, είτε ως υπάλληλοι είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, (δ) οποιαδήποτε αμειβόμενη μη κύρια δραστηριότητα, εάν η συνολική αμοιβή υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ ανά ημερολογιακό έτος, (ε) τη συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, όταν αυτή η συμμετοχή ενδέχεται να έχει συνέπειες στη δημόσια πολιτική ή όταν δίνει στον υπόχρεο τη δυνατότητα σημαντικής επιρροής επί των υποθέσεων της εν λόγω εταιρείας ή σύμπραξης, (στ) για την περίπτωση προσώπων που υπηρετούν σε αιρετή δημόσια θέση, οποιαδήποτε οικονομική υποστήριξη από τρίτους, σε προσωπικό ή σε υλικούς πόρους, που χορηγείται σε συνάρτηση με τη δημόσια δραστηριότητά τους, με ένδειξη της ταυτότητας των τρίτων αυτών, εάν η συνολική αξία υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά ημερολογιακό έτος, **(ζ) οποιαδήποτε συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα που προκάλεσαν άμεση ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τα καθήκοντά τους. Ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται η περίπτωση κατά την οποία υπόχρεος έχει προσωπικό συμφέρον που μπορεί να επηρεάσει αθέμιτα την εκτέλεση των καθηκόντων του. Σύγκρουση συμφερόντων δεν υπάρχει στην περίπτωση που ο υπόχρεος αντλεί κάποιο όφελος μόνο ως μέλος του γενικότερου κοινού ή μίας ευρύτερης κατηγορίας ατόμων.**

Το Τμήμα Διαχείρισης Προσωπικού της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης καταχωρεί ηλεκτρονικά στην σχετική διαδικτυακή εφαρμογή και οριστικοποιεί εντός των

¹⁵ <https://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-entypa>

¹⁶ Βλ. άρθρο 7 περ. (θ) και άρθρο 23 του ν. 5026/2023 για ΔΠΚ και ΔΟΣ αντίστοιχα

¹⁷ Βλ. άρθρο 14 περ. (α) του ν. 5026/2023

προθεσμιών του άρθρου 17 του ν. 5026/2023, την κατάσταση υπόχρεων για την υποβολή ετήσιας και αρχικής δήλωσης, συμπεριλαμβανομένων των συζύγων, εν διαστάσει συζύγων και Μ.Σ.Σ. καθώς και των ανήλικων τέκνων τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 5026/2023, η αρχική ΔΠΚ υποβάλλεται εντός ενενήντα (90) ημερολογιακών ημερών από την 16^η ημέρα του μήνα που έπεται της απόκτησης ιδιότητας (είτε υπαλλήλου με ελεγκτικά καθήκοντα είτε πρόεδρος ή μέλος επιτροπής προμηθειών κλπ.). Ακολούθως, η ΔΠΚ υποβάλλεται ετησίως, όσο διαρκεί η ιδιότητα των υπόχρεων και για ένα έτος μετά την απώλεια της ιδιότητας.

Μη εμπρόθεσμη υποβολή ΔΠΚ και ΔΟΣ επισύρει πρόστιμα που προβλέπονται στο άρθρο 22 του εν λόγω νόμου. Σε περίπτωση μη υποβολής ΔΠΚ και ΔΟΣ, η Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 25 του ν.5026/2023 και τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα ενημερώνουν αμελλητί τον Οργανισμό και ο υπόχρεος διώκεται πειθαρχικά κατά τις κείμενες διατάξεις του ΚΚΠ.

Το Τμήμα Διαχείρισης Προσωπικού, ενημερώνει, κατά την ανάληψη υπηρεσίας, τον/την νεοπροσληφθέντα/νεοπροσληφθείσα ή μετατασσόμενο/η ή αποσπασμένο/η από άλλη υπηρεσία υπάλληλο, ο/η οποίος/α υπογράφει σχετικό έντυπο ότι έλαβε γνώση της εν λόγω υποχρέωσης του/της.

Οι ΔΠΚ και οι ΔΟΣ ελέγχονται είτε στοχευμένα είτε δειγματοληπτικά σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν.50296/2023 από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του άρθρου 27 του ιδίου νόμου.

Περιπτώσεις καταγγελιών/αναφορών ή πληροφοριών (βάσει εξωτερικών ή εσωτερικών πηγών) που περιήλθαν στη Διοίκηση του Οργανισμού για αθέμιτο περιουσιακό όφελος ή για οικονομικά συμφέροντα που προκάλεσαν σύγκρουση συμφερόντων, διαβιβάζονται για διερεύνηση, με εντολή Προέδρου του Δ.Σ. του Οργανισμού, στην Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Ε.Α.Δ.¹⁸ ή στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή.

4.2.2 Περιορισμοί για τη δευτερεύουσα απασχόληση

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 160/Θέμα 6^ο/30.01.2012 απόφαση του Δ.Σ. του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., η ανάληψη πρόσθετης εργασίας ή έργου εκτός ωραρίου εργασίας από τους υπαλλήλους του Οργανισμού επιτρέπεται, με εξαίρεση δραστηριότητες που οδηγούν σε οικονομική σύνδεση του υπαλλήλου με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία χρηματοδοτούνται από δράσεις ελεγχόμενες από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ή συμβάλλονται οικονομικά με αυτόν. Οποιοσδήποτε επαγγελματικές υποχρεώσεις, εκτός ωραρίου εργασίας, δεν μπορούν να κωλύουν την προσφορά υπηρεσίας των υπαλλήλων για την κάλυψη τυχόν έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών του Οργανισμού.

Και στις ανωτέρω περιπτώσεις, ο/η υπάλληλος έχει την υποχρέωση τήρησης των διατάξεων του άρθρου 25 του ιδρυτικού νόμου του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί απόκλιση από

¹⁸ Σύμφωνα με το ν. 4622/2019 (άρθρα 83 και 100) σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. οικ. 11699/19.05.2020 (ΦΕΚ Β' 1991/2020) Απόφαση του Διοικητή της Ε.Α.Δ. «Οργανισμός της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας», μία εκ των αρμοδιοτήτων του Υποτομέα Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης (Πόθεν Έσχες) του Τομέα Οικονομίας και Ανάπτυξης της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Ε.Α.Δ. είναι η αξιολόγηση και διερεύνηση καταγγελιών ή πληροφοριών που αφορούν στην περιουσιακή κατάσταση υπαλλήλων, λειτουργών και οργάνων των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 4622/2019 και η διενέργεια εκτάκτων ελέγχων περιουσιακής κατάστασης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είτε κατόπιν καταγγελιών είτε αυτεπάγγελα βάσει πληροφοριών εξωτερικών ή εσωτερικών πηγών και ανάλυσης κινδύνου, για τον εντοπισμό περιουσιακών προσαυξήσεων που δεν δικαιολογούνται από νόμιμα και εμφανή εισοδήματα

την ανωτέρω υποχρέωση, ασκείται πειθαρχικός έλεγχος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ΚΚΠ.

4.3 Πολιτική για τα δώρα και άλλα είδη ωφελημάτων

Απαγορεύεται η αποδοχή οποιασδήποτε υλικής εύνοιας ή ανταλλάγματος (λ.χ. δώρα σε χρήμα ή σε είδος, φιλοξενία, αποδοχή πρόσκλησης σε εκδήλωση που απαιτεί καταβολή αντιτίμου, αποδοχή επιμόρφωση/εκπαίδευσης) που προέρχεται από πρόσωπο του οποίου τις υποθέσεις χειρίζεται ή πρόκειται να χειρισθεί ο/η υπάλληλος κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του. Τέτοιου είδους ενέργειες αποτελούν, σύμφωνα με τον ΚΚΠ, πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο μπορεί να επιβληθεί η ποινή της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας.

Δεν συνιστά σύγκρουση συμφερόντων η αποδοχή ή η ανταλλαγή δώρων χαμηλής αξίας που πραγματοποιείται στο πλαίσιο συνεδρίων, ημερίδων, εκδηλώσεων ή εθιμοτυπικών επισκέψεων, στις περιπτώσεις όπου οι υπάλληλοι εκπροσωπούν τον Οργανισμό υπό την επαγγελματική ιδιότητα τους.

4.4 Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση προσωπικού Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Η πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων συνδέεται στενά με την ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων. Εάν η σύγκρουση συμφερόντων προβλεφθεί, μπορεί πολύ συχνά να αποφευχθεί. Για αυτόν το λόγο είναι απαραίτητη η συνεχής, ολοκληρωμένη και υποχρεωτική κατάρτιση σχετικά με την ακεραιότητα και ειδικότερα τον εντοπισμό, διαχείριση και παρακολούθηση των συγκρούσεων συμφερόντων.

Στο ετήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που εκπονεί το Τμήμα Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά, μεταξύ άλλων σεμινάρια και εκπαιδεύσεις για τον εντοπισμό, διαχείριση και παρακολούθηση των συγκρούσεων συμφερόντων. Σκοπός των σεμιναρίων αυτών είναι η επικοινωνία στο προσωπικό του Οργανισμού της παρούσας πολιτικής καθώς και η παροχή παραδειγμάτων και συμβουλών σχετικά με την εν λόγω πολιτική και τις σχετικές εφαρμοζόμενες διαδικασίες

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ενημερωτικού προγράμματος των νεοεισερχόμενων στον Οργανισμό υπαλλήλων, προστίθεται ενότητα σχετική με την ευαισθητοποίηση αυτών για την διαχείριση των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

Η παρούσα πολιτική αναρτάται στο εσωτερικό δίκτυο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (intranet) καθώς και στην ιστοσελίδα του, προκειμένου να ενημερώνονται τόσο οι υπάλληλοι του Οργανισμού όσο και οι φορείς/υπηρεσίες και τα λοιπά τρίτα μέρη με τα οποία συνεργάζεται ο Οργανισμός.

4.5 Συμβουλευτική Υποστήριξη και Μηχανισμοί Υποβολής Αναφορών

Για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων είναι απαραίτητη η ενθάρρυνση συζήτησης θεμάτων περί σύγκρουσης συμφερόντων, η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους υπαλλήλους καθώς και μηχανισμοί υποβολής αναφορών σε περιπτώσεις παραβίασης της παρούσας πολιτικής.

Οι υπάλληλοι του Οργανισμού μπορούν να απευθύνονται για παροχή συμβουλευτικής συνδρομής για ζητήματα δεοντολογίας και ακεραιότητας καθώς και καθοδήγηση για τον χειρισμό συγκεκριμένων καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και ηθικών διλημμάτων στον Σύμβουλο Ακεραιότητας¹⁹, ο οποίος εδρεύει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ). Ο Σύμβουλος ακεραιότητας είναι επίσης αρμόδιος για την παραλαβή και διαχείριση αναφορών από τους υπαλλήλους του Οργανισμού, για περιστατικά παραβίασης ακεραιότητας, συμπεριλαμβανομένης της σύγκρουσης συμφερόντων και ασκεί διαμεσολάβηση, προκειμένου να επιληφθούν τα όργανα του φορέα ή εξωτερικοί φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διερεύνησή τους. Η σχετική διαδικασία και τα στοιχεία του Συμβούλου κοινοποιούνται από το ΥΠΑΑΤ και με ευθύνη της Δ/σης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης γνωστοποιούνται στο σύνολο του προσωπικού του Οργανισμού.

Επιπρόσθετα, σε εφαρμογή του ν. 4990/2022²⁰, έχει καθιερωθεί εσωτερικός διάυλος αναφορών για τους υπαλλήλους του Οργανισμού, οι οποίοι στο πλαίσιο των εργασιακών τους δραστηριοτήτων απέκτησαν πληροφορίες σχετικά με παραβιάσεις που σχετίζονται με τα ενωσιακά συμφέροντα – συμπεριλαμβανομένων καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων που επηρεάζουν τα ενωσιακά οικονομικά συμφέροντα – και θέλουν να τις αναφέρουν χωρίς τον φόβο αντιποίνων.

Οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να υποβάλλουν αναφορά στον Υπεύθυνο Παραλαβής και Παρακολούθησης Αναφορών (ΥΠΠΑ) του Οργανισμού, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Προέδρου του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Η απόφαση αυτή καθώς και η διαδικασία υποβολής αναφορών σε αυτόν επικοινωνείται στο σύνολο του προσωπικού. Τα στοιχεία του αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Οργανισμού καθώς και στο εσωτερικό δίκτυο του Οργανισμού (intranet).

Μέχρι την πλήρωση της θέσης Συμβούλου Ακεραιότητας στο ΥΠΑΑΤ, ο ορισμένος στον Οργανισμό ΥΠΠΑ μπορεί να παραλαμβάνει και να διαχειρίζεται αναφορές που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Συμβούλου.

Η προαναφερόμενη διαδικασία δεν αποκλείει την απευθείας αναφορά στον ηλεκτρονικό σύνδεσμο <https://extwhistle.aead.gr/#/> στην ιστοσελίδα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.), ο οποίος αποτελεί τον εξωτερικό διάυλο σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4990/2022.

¹⁹ Άρθρα 23-30 ν. 4795/2021 και υπ' αριθ. ΔΙΔΑΔ/φ.58/1007/5559/29.03.2023 Απόφαση Υπ. Εσωτερικών και Διοικητή της Ε.Α.Δ. με θέμα «Καθορισμός του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων του Συμβούλου Ακεραιότητας, των διαδικασιών που ακολουθούνται καθώς και των κριτηρίων ανανέωσης της θητείας του».

²⁰ Ο νόμος 4990/2022 ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 4 του νόμου. Στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου εμπίπτουν και οι παραβιάσεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης του άρθρου 325 της Σ.Λ.Ε.Ε. και τα ειδικότερα οριζόμενα στα σχετικά ενωσιακά μέτρα. Στη κατηγορία αυτή εμπίπτουν και παραβιάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση και πληρωμή των πιστώσεων της ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης της σύγκρουσης συμφερόντων.

4.6 Μέτρα για την απασχόληση μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας πληροφοριών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και το σύμφωνο εμπιστευτικότητας που έχει υπογράψει, ο/η υπάλληλος που για οποιονδήποτε λόγο αποχωρεί από τον Οργανισμό οφείλει να μην αποκαλύπτει σε τρίτους τις απόρρητες και εμπιστευτικές πληροφορίες, στις οποίες είχε πρόσβαση κατά τη διάρκεια της εργασιακής του/της σχέσης.

Στις περιπτώσεις που ο/η αποχωρών/ουσα υπάλληλος χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες αυτές ή τις επαγγελματικές σχέσεις του ή προβεί σε ενέργειες με σκοπό τον επηρεασμό υπηρετούντων υπαλλήλων, οι οποίοι χειρίζονται υποθέσεις προσώπων με τα οποία συνδέεται, κατά την έννοια του άρθρου 61 του ΔΚ, λαμβάνονται τα απαιτούμενα κατά περίπτωση μέτρα, μη αποκλειόμενης της δυνατότητας αποζημίωσης για παράνομο όφελος ή ηθική βλάβη του Οργανισμού καθώς και απόδοση πειθαρχικών ή/και ποινικών ευθυνών στον/στην συμπράττοντα/ουσα υπάλληλο.

Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο/η αποχωρών/ουσα υπάλληλος απέκρυψε καταστάσεις που αντικειμενικά μπορούν να εκληφθούν ως συγκρούσεις συμφερόντων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των υπηρεσιακών καθηκόντων του/της.

5. Επικαιροποίηση της πολιτικής

Η παρούσα πολιτική επικαιροποιείται σε περιπτώσεις τροποποίησης ή κατάργησης ενωσιακών διατάξεων ή/και εθνικών διατάξεων, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με την σύγκρουση συμφερόντων.

Επικαιροποίηση ή/και συμπλήρωση της εν λόγω πολιτικής θα πραγματοποιείται και στις περιπτώσεις λήψης νέων μέτρων για την πρόληψη και μετριασμό συγκρούσεων συμφερόντων ή/και σημαντικής διαφοροποίησης των ήδη υφιστάμενων μέτρων ή όταν αυτό επιβάλλεται από μεταβολή των συνθηκών που δεν μπορούν να προβλεφθούν κατά την εκπόνηση της παρούσας πολιτικής.